

*De macht der
theaterlijke
dwaasheden*

een zelfverzekerd verder bouwen op de verworvenheden van de Fabriaanse acteerstijl zoals hij in *Het is theater...* vorm gekregen had: een koreografische structuur van concrete, sterk fysieke acties én van de minimalistische deformatie van deze acties. Of in de terminologie van Jan Fabre: 'doen' én 'acteren', 'anti-sublimatie' én 'sublimatie'. In *De macht...* verschijnt een derde, 'over-gesublimeerde' pool die het best gekarakteriseerd kan worden als illusionistisch psycho-realisme. De uitgezuiverde, 20e-eeuwse variant van deze acteerstijl blijft meestal achterwege in Fabres jongste produktie, tenzij bijvoorbeeld in de scène waarin enkele acteurs de scène komen opgestormd en tegen de geprojecteerde achtergrond van een jachthond (een detail uit *Diana de jageres* (± 1550) uit de school van Fontainebleau) 'doen' alsof ze hijgen, sober 'mimeren' dat ze uitgeput zijn (in tegenstelling met het niet-gesimuleerde hijgen na de loopscène die erop volgt). Maar Fabre legt veel meer belangstelling aan de dag voor een andere, meer geperverteerde vorm van het illusionistisch psycho-realis-

me. Kennelijk heeft hij daarvoor inspiratie gezocht bij de schijnwereld van de geprojecteerde klassieken uit de schilderkunst en de 19e-eeuwse, aan psychose-grenzende hyperpathetiek van de spektakels à la Wagner, later tijdens de *Golden Years* het visitekaartje van de Hollywoodfilm en in recentere tijden nog met grote bravoure en dito efficiëntie bedreven in *Dallas* en *Co*. In *De macht...* krijgt deze acteervorm gestalte o.a. in de scène waarin de keizer sterft. Onder de klanken van een fragment uit Strauss' *Electra* stort hij plotseling in mekaar, ligt nog even te stuiptrekken en vertrekt dan naar het Jenseits. Of in de scène waarin de vrouwen door de mannen eerst opgetild, later versleurd worden: vanuit de achterscène lopen de vrouwen naar voren waar ze, zonder reden, met de nodige dosis pathetiek plots bezwijmen.

Sinds het begin van de workshop nam het sprookje *De nieuwe kleren van de keizer* een basispositie in het werkmateriaal in. Het verhaalgegeven is vrij eenvoudig. Een naakte keizer die gelooft dat hij nieuwe, onzichtbare kleding draagt en door zijn, al even

blinde onderdanen in dat geloof wordt gesteund, wordt door een jongetje in de massa ontmaskerd: "De keizer heeft geen kleren aan." Voor de deelnemers van de workshop vertegenwoordigde de keizer én zijn blinde onderdanen het theater van de schijn, de onechtheid én zijn publiek. De keizerfiguren in *De macht...* incarneren de schijn, het 'doen-alsof' (met hun kitscherig kroontje en scepter) en blijven ondertussen blind voor hun eigen naaktheid. Tegenover dit 'valse' naakt staat het krachtige, gespierde naakt van de lopers. De kritische instelling van het jongetje uit het sprookje is het acteergeweld dat een tegengewicht vormt voor de wereld van het schijn-acteren. In zijn gevecht met de schijn wordt Jan Fabre er verliefd op.

Paul Verduyck